Opinnäytetyö (AMK)

Sairaanhoitajakoulutus

2022

Alec Enckell & Henriikka Priha

HOITOTYÖN AMMATTISLANGISANASTO MAAHANMUUTTAJA-TAUSTAISILLE JA VIERASKIELISILLE HOITAJILLE

TURKU AMK
TURKU UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Opinnäytetyö (AMK) | Tiivistelmä

Turun ammattikorkeakoulu

Sairaanhoitajakoulutus

2022 | 30 sivua

Alec Enckell & Henriikka Priha

HOITOTYÖN AMMATTISLANGISANASTO MAAHANMUUTTAJATAUSTAISILLE JA VIERASKIELISILLE HOITAJILLE

On arvioitu, että sosiaali- ja terveysalalle avautuu vuoteen 2030 mennessä 283 000 uutta työpaikkaa, jota varten tarvitaan yhä enemmän ulkomaista työvoimaa. Maahanmuuttajien ja vieraskielisten työllistymisessä on ollut haasteita ja useissa tutkimuksissa on todettu, että kielitaito ja kielenopetus jäävät puuteelliseksi ja riittämättömäksi. Olemassa olevia perehdytysohjelmia on muokattu ja mukautettu enemmän tarvetta vastaaviksi, mutta kehitystarvetta on silti vielä paljon.

Opinnäytetyön tehtävänä oli luoda hoitotyötä helpottava kuvallinen ammattislangisanasto, maahanmuuttajataustaisille ja vieraskielisille hoitajille. Tavoitteena on, että sanaston avulla maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten hoitajien työskentely helpottuu ja heidän on helpompi toimia työyhteisössä. Opinnäytetyön toimeksiantajana toimii HUS Vatsakeskus ja tuotos toteutettiin infograafina sähköisessä PDF muodossa.

Sanastossa termit käännettiin kielille suomi – ruotsi – englanti – slangi. Termit valokuvattiin ja sanasto tehtiin infograafin muotoon palvellakseen mahdollisimman monia. Sanastossa on 58 sanaa ja sen kokonaispituus on 19 sivua.

Ammattislangisanaston toivottiin auttavan maahanmuuttajia, kielenopiskelijoita ja uusia valmistuvia hoitajia pääsemään sisään työyhteisöön ja sujuvampaan työntekoon. Sanaston hyödyllisyydestä ja toimivuudesta voisi tulevaisuudessa teettää kyselyn kohderyhmälle, jatkokehittelyä varten. Vastaavanlainen sanasto olisi hyvä luoda myös sairaanhoitajaopiskelijoille, jotta heillä olisi mahdollisuus opetella ammattislangia ja termien nimiä eri kielillä.

Asiasanat:

Maahanmuuttajat, Sanastot, Slangi, Perehdyttäminen

Bachelor’s Thesis | Abstract

Turku University of Applied Sciences

Degree programme in nursing

2022 | 30 pages

Alec Enckell & Henriikka Priha

Nursing jargon for immigrant and non-Finnish speaking nurses

It has been assessed, that by the year 2030 there will be 283 000 new job vacancies available in healthcare and social welfare, and more and more foreign employees will be needed. However, there has been challenges recruiting immigrants and non-Finnish speaking employees. Research has shown that language skills and language education has been lacking and incomplete. Some already existing orientation programmes have been modified and adapted to meet the needed requirements, but improvements are still needed.

The task of this thesis was to create a jargon glossary for immigrant and non-Finnish speaking nurses. The aim is that the glossary will aid non-Finnish speaking nurses with their work and make it easier for them to integrate into working societies. The mandator of this thesis is the Abdominal centre at Helsinki University Hospital. The product of the thesis was executed as an infographic, in the form of a 19-page long PDF file.

The glossary contains 58 terms that were translated into Finnish – Swedish – English and jargon. Every term included was photographed and the translations were combined with the pictures in the finished infographic. The goal was that the glossary would be of use for as many readers as possible.

The functionality and usefulness of the glossary could be assessed in the future, so that it can be updated and further developed to better fit the needs of the target group. A similar glossary could also be made for nursing students, to give them the opportunity to learn jargon and terms in different languages before starting their careers.

Keywords:

Immigrants, glossaries, slang, familiarisation

SISÄLLYS

1 Johdanto **5**

2 Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten perehdytys **6**

3 Sanasto perehdytysmateriaalina **10**

4 Projektin tehtävä ja tavoite **12**

5 Projektin empiirinen toteuttaminen **13**

5.1 Projektin suunnittelu 14

5.2 Projektin toteuttaminen ja tuotos 17

6 Projektin eettisyys ja luotettavuus **22**

7 Pohdinta **24**

Lähteet **27**

Kuvat

Kuva 1. Esimerkki käännöksistä. 18

Kuva 2. Kestokatetrin korkkaus. 19

Kuviot

Kuvio 1. Esimerkki luokittelusta. 20

Taulukot

Taulukko 1. Alustava aikataulu. 15

Taulukko 2. Tiedonhakutaulukko. 16

1 Johdanto

Suomessa on suuri pula hoitoalan ammattilaisista. Sairaanhoitajan työpaikkoja on avoinna keskimäärin 4585,5 kuukaudessa (Ammattibarometri n.d.) ja eläkkeelle on seuraavan vuosikymmenen aikana jäämässä 24,6 % sairaanhoitajista. Vuonna 2019 maahanmuuttajien osuus sairaanhoitajan ammateissa työskentelevistä oli 3,4 % (Sairaanhoitajaliitto n.d.). Työ- ja elinkeinoministeriön arvion mukaan, sosiaali- ja terveysalalle avautuu 2030 mennessä 283 000 uutta työpaikkaa (Koponen 2015). Työvoimapulan korjaamiseksi tullaan tarvitsemaan ulkomaista työvoimaa (Rantahalvari 2022).

Ulkomailta rekrytointi tuo mukanaan haasteita. Vuonna 2011 tehdyssä selvityksessä ilmeni, että maahanmuuttajien työllistymisen haasteena pidettiin muun muassa aiemman koulutuksen tunnistamista sekä puutteellista kielitaitoa tai kielenopetusta. Työnantajaan liittyviä ongelmia taas olivat epärealistiset odotukset osaamisesta, puutteellinen kielenopetus sekä perehdytys ja asenneongelmat. (Valtionneuvosto 2021.) Tehy suoritti vastaavat tutkimukset vuonna 2017 sekä 2021. Tutkimuksessa nousi jälleen suurimmaksi haasteeksi kielitaidon puutteellisuus. (Tehy 2021.) Suomen kielen opetusta toivottiin enemmän, jotta syrjintä ja ennakkoluulot vähenisivät työyhteisössä (Nykänen 2014).

Osana maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden perehdytystä järjestetään kielikoulutuksia. Käytössä on ollut täydennyskoulutuksia kuten SOTE-siltahanke, jonka tarkoituksena oli kehittää prosessi, jolla edistää ja helpottaa maahanmuuttajien työllistymistä, kieli- sekä ammattitaidon lisäämisellä (Eura2014; Rimpioja ym. 2020).

Opinnäytetyön toimeksiantajana toimi HUS Vatsakeskus. Opinnäytetyön tehtävänä oli luoda hoitotyötä helpottava kuvallinen ammattislangisanasto, maahanmuuttajataustaisille ja vieraskielisille hoitajille. Tavoitteena on, että sanaston avulla maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten hoitajien työskentely helpottuu ja heidän on helpompi toimia työyhteisössä.

2 Maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten perehdytys

Maahanmuuttajalla tai ulkomaalaistaustaisella tarkoitetaan synnyinmaastaan toiseen maahan muuttanutta henkilöä. Syitä maasta toiseen muuttoon voi olla esimerkiksi perhesyyt, työ, opiskelu tai pakolaisuus. (THL 2021a.) Ulkomaalaistaustaiseksi katsotaan ne henkilöt, joiden vanhemmat tai ainoa tiedossa oleva vanhempi on syntynyt ulkomailla ja ne ulkomailla syntyneet henkilöt, joiden vanhemmista ei ole tietoa Väestötietojärjestelmässä. Suomessa on katsottu myös ennen vuotta 1970 syntyneiden, jotka ovat äidinkieleltään vieraskielisiä olevan ulkomaalaistaustaisia, samoin kun vuoden 1970 jälkeen syntyneet, joiden vanhemmista ei väestötietojärjestämässä ole tietoja. (Tilastokeskus n.d.a.) Vieraskielisiä ovat ne henkilöt, joiden äidinkieli on muu kuin suomi, ruotsi tai saame (Tilastokeskus n.d.b.)

Työperäinen maahanmuutto on lisääntynyt viime vuosikymmenten aikana terveydenhuollon ammattihenkilöiden keskuudessa. Muuhun Eurooppaan nähden, on maahanmuuttajien osuus terveydenhuollon ammattihenkilöistä Suomessa vähäinen, mutta kasvusuuntainen. (Aalto ym. 2013.) Työperäistä maahanmuuttoa oli vuosina 2020 8508 henkilöä ja 2021 11428 henkilöä (Maahanmuuttovirasto 2022). Viimeisimmän tilaston (2018) mukaan ulkomaalaistaustaisia terveydenhuollonammattilaisia oli 19 521, heistä ulkomaan kansalaisia oli 8793 (THL 2021b). Työperäisen maahanmuuton odotetaan kasvavan 5000 henkilöllä vuosittain terveydenhuollon työvoimapulan korjaamiseksi (Maahanmuuttovirasto 2022).

Perehdyttämistä yleisellä tasolla tarkasteltaessa nousee nopeasti esille termin moninaisuus. Synonyymeja perehdyttämiselle ovat muun muassa valmennus, ohjaus, opastus, neuvonta, työnohjaus ja mentorointi. (Vakkala 2008.) Perehdytyksessä uudelle työntekijälle on tavoitteena antaa riittävästi tietoa hänen omista työtehtävistään, työpaikan toiminnasta, työvälineistä ja niiden käytöstä, työturvallisuudesta sekä työsuhteeseen liittyvistä asioista (Tehy n.d).

Ulkomailta tulevien hoitajien ja lääkäreiden perehdyttäminen ja integroiminen työelämään on kehittyvä prosessi, jota pyritään edistämään ja parantamaan prosessin sujuvoittamiseksi kaikille osapuolille. (Aalto ym. 2013.) Perehdyttämisellä tarkoitetaan toimenpiteitä, joiden avulla uusi työntekijä perehdytetään organisaation toimintatapoihin ja työpaikkakulttuuriin sekä työvälineiden käyttöön ja varsinaisen työn tekemiseen (Vakkala 2008). Ulkomailta tulevan työvoiman myötä perehdyttämismalleja ja tapoja on jouduttu muokkaamaan, kehittämään ja tarkastelemaan uudesta näkökulmasta (Rantahalvari 2022).

Suomessa erään maahanmuuttajataustaisten perehdytysohjelman toimivuutta ja soveltuvuutta käytännössä on tutkinut Hartikainen (2016). Pääkaupunkiseudulle sijoittuvassa organisaatiossa teetettiin toimintatutkimus (2009-2011) johon osallistuivat johtoryhmä, osastonhoitajat, maahanmuuttajataustaiset hoitajat ja joitain suomalaisia hoitajia (n=59), jotka olivat aikaisemmin osallistuneet maahanmuuttajien perehdytykseen. Tulosten mukaan maahanmuuttajataustaisten hoitajien perehdytys paransi potilasturvallisuutta sekä sopeutumista hoitotyön kulttuuriin. (Hartikainen, 2016.) Vastaavanlainen tutkimus (Hadziabdic ym. 2021) on tehty myös Ruotsissa. Tutkimusotannat kerättiin perehdytysohjelmaan osallistuneilta maahanmuuttajahoitajilta (n=11). Tuloksissa kävi ilmi, että perehdytysohjelma koettiin hyvänä ja toimivana tapana päästä sisään työelämään uudessa maassa. Kielen opettelun merkitys todettiin yhtä tärkeäksi kliinisen osaamisen kanssa, ja myös työyhteisön vuorovaikutus ja tuki korostuivat tärkeiksi tekijöiksi onnistuneessa perehdytysohjelmassa. (Hadziabdic ym. 2021.)

Tehyn vuonna 2012 tekemässä tutkimuksessa selvitettiin, millaisia haasteita maahanmuuttajataustainen koulutettu hoitohenkilöstö on Suomeen tullessaan ja työyhteisöissään kokenut. Selvitys teetettiin Webropol-kyselytyökalulla heinäkuussa 2011 kymmeneen suurimpaan kuntaan sekä kuuteen suurimpaan sairaanhoitopiiriin, jossa kohdejoukkoina olivat maahanmuuttajataustainen koulutettu hoitohenkilöstö sekä hoitotyön johtajat ja esimiehet (n=205). Kuten 2005 teetetyssä vastaavassa selvityksessäkin, selkeimpinä haasteina esiin nousivat

tutkinnon tunnustamisen ja aiemmin opiskellun sisällön hyväksilukuun, kielitaitoon sekä työyhteisöjen monikulttuurisuusvalmiuteen liittyvät tekijät. (Koivuniemi 2012.)

Terveyden ja hyvinvoinnin laitos julkaisi 2013 tutkimusraportin, jonka johtopäätöksissä korostuvat maahanmuuttajataustaisten terveydenhuollon ammattilaisten kielitaidon tärkeys, monikulttuurisuuden huomioiminen työyhteisössä sekä riittävän kattava perehdytys varsinkin työsuhteen alkuvaiheessa. Toimenpideehdotuksissa painottui laadukas perehdyttäminen, kielitaitoon panostaminen sekä kantasuomalaisen hoitohenkilöstön kouluttaminen monikulttuuriseen työskentelyyn. (Aalto ym. 2013.) Työntekijän kuuluminen ryhmään on omanarvontunnolle tärkeää. Ammatti identiteettiin vaikuttaa suuresti ryhmä ja sen sisäinen vuorovaikutus, johon kuuluu kielenkäyttö ja sanasto, sisältäen ammattislangin, jota ei välttämättä ymmärrä työryhmän ulkopuolinen. Hoitotyössä hoitajanidentiteetti syntyy ulkoisesti työasusta ja työryhmään kuulumisesta (Nurmi 2015.)

Maahanmuuttajataustaisten hoitajien kielitaito nousee esiin haasteena useassa tutkimuksessa (Tehy 2012; Nykänen 2014; Tervola 2019; Tehy 2021). Kielitaidon puutteellisuuden koetaan rasittavan työyhteisöä. Potilaskohtaamisissa on esiintynyt ymmärtämisen ja kommunikaation haasteita, ja myös potilasturvallisuudesta on herännyt huolta. (Nykänen 2014.) Kielenopetuksen jäädessä puutteelliseksi on havaittu, että maahanmuuttajataustaisen hoitajan kohtaamiset potilaan kanssa olivat mekaanisia ja persoonattomia (Hartikainen 2016).

Maahanmuuttajasairaanhoitajille sekä esimiehille tehdyssä haastattelussa (Kela & Komppa 2013) on käynyt ilmi, että kielen- sekä ammattislangin opetusta kaivataan lisää työpaikoille. Slangi on ennen kaikkea sosiaalinen ilmiö, joka yhdistää ja erottaa sen käyttäjät muista. Slangille ja sen ilmauksille on tyypillistä sen affektiivisuus, joka johtaa usein sanastoaineksen nopeisiin muutoksiin. (Tieteen termipankki 2022.) Ammattislangilla tarkoitetaan ammattiryhmän yhteisesti käyttämä kieltä, jolla on omat tunnuspiirteensä. Yleisin piirre ammattislangille on eri-

koissanasto, joka todennäköisesti on ulkopuolisille vieras. Ammattislangi palvelee ensisijaisesti kyseessä olevien ammattilaisten välistä vuorovaikutusta ja viestintää sekä lisää heidän välistään yhteenkuuluvuuden tunnetta. Ammatillisen terminologian käyttö on myös keino ilmentää asiantuntijuutta. Yleiskielen ja ammattislangin välille ei voida tehdä selvää eroa, koska osa erikoisalan sanastosta tulee maallikollekin tutuksi. Ongelmallista on erityisesti, kun yleiskielen ja ammattislangin välillä sanan merkitys muuttuu, mutta myös ammattislangin sisällä samalla sanalla saattaa olla eri merkitys käyttöpaikan mukaan. (Harju 2019.)

3 Sanasto perehdytysmateriaalina

Toimivan sanaston tekeminen vaatii suunnittelua. Hyvällä suunnittelulla pyritään vastaamaan sanaston kohderyhmän tarpeisiin ja saamaan käsiteltävä aineisto kuvattua parhaalla mahdollisella tavalla. Järjestelmällisyys ja tarkkuus ovat tärkeitä, kun laaditaan sanastoa. Lukijaa helpottaa, kun sanasto on koostettu säännönmukaisella tavalla. Sanaston tarkoitus on auttaa sen käyttäjiä kielellisten merkkien tulkinnassa ja käytössä, samassa kielessä tai eri kielten välillä. Tämä on olennaispiirre, jonka avulla sanakirjat eroavat muista hakuteoksista. (Kudashev 2013.)

Sanastojen toteutustapoja on useita ja eri tavat palvelevat monenlaisia oppijoita. On vahvaa näyttöä, että infograafin kaltaiset, lineaarista ja visuaalista tekstiä yhdistelevät oppimateriaalit edistävät oppimista paremmin kuin pelkkä lineaarinen teksti. Eräässä Jyväskylän yliopiston pro gradu -tutkielmassa selvitettiin lukiolaisten (n=45) oppimista infograafin avulla. Lyhytaikaiseen muistiin visuaalinen oppimateriaali ei vaikuttanut, mutta infograafin avulla opiskelleet vaikuttivat muistavan oppimansa paremmin pidemmän ajan seurannassa. Tutkielmassa myös havaittiin, että mitä vanhempi opiskelija oli, sitä enemmän opiskelija pystyi palauttamaan mieleensä yksityiskohtia infograafista. (Arkko 2018.)

Visuaalista representaatiota käytettiin jo kauan ennen luku- ja kirjoitustaidon kehittymistä, vanhimmat merkit tiedon visualisoinnista löytyvät muinaisista luolamaalauksista. Uusi termi tälle vanhalle tiedonvälitys tavalle on infograafi. Infograafit yhdistelevät tiedon representaatiomuotoja; tekstiä, kuvia ja tiedon visualisointeja yhtenäisiksi. Infograafille ei ole olemassa täysin tarkkaa määritelmää. Yksinkertaisimmillaan infograafi tarkoittaa tiedon välitystapaa visuaalisten vihjeiden avulla. Visuaaliseen esitysmuotoon ei voida vetää tarkkaa rajaa, se siis voi olla kuva, kartta, taulukko tai vaikka liikennemerkki. Infograafit on kuitenkin jaettu kahteen kategoriaan: kertoviin ja tutkiviin infograafeihin. Kertova infograafi sisältää tarinan, jota voidaan rikastuttaa muotoiluilla lukijan tai

oppijan mielenkiinnon herättämiseksi, tutkiva infograafi puolestaan välittää luotettavan tiedon mahdollisimman ytimekkäästi ilman koristeluja. (Arkko 2018.)

Sanaston jaotteluun vaikuttaa kohderyhmä. Aineiston kohderyhmä määrittelee aineiston järjestyksen sekä tietomäärän. Esimerkiksi opiskelijat ja perehtyjät hyötyvät enemmän sanaston temaattisesta järjestyksestä kuin aakkosjärjestyksestä. (Kudashev 2013.) Esimerkiksi sairaanhoitajille kohdistetussa sanastossa korostuu ammattiryhmälle kohdistettu temaattinen jako. Sairaanhoitajan koulutus ja ammatillisen osaamisen vähimmäisvaatimus pohjautuu Euroopan parlamentin ja neuvoston ammattipätevyysdirektiiviin (2013/55/EU). Koulutuksen sisältö valitaan sen perusteella, millaista ammatillista koulutusta halutaan tavoitella ja mikä kehittää parhaiten työelämätaitoja. Sairaanhoitajan ammatillinen osaaminen – Sairaanhoitajan tulevaisuus hankkeessa (2015), osaamisalueet ja niiden alateemat määriteltiin aikaisemman tutkimuksen, sairaanhoitajien sekä hoitotyön esimiesten, että opettajien kyselyillä (n=200) sekä ajankohtaisilla, koulutus- ja terveyspoliittisilla asiakirjoilla, joiden perusteella synty sairaanhoitajien osaamista kuvaava luokittelu. (Eriksson ym. 2015.)

Maahanmuuttajataustaisilla ja vieraskielisillä lukeminen voi olla hidasta ja käsitteellisten ilmausten ymmärtäminen voi olla vaikeaa. Vaikeat lauserakenteet ja vieraat sanat voivat vaikeuttaa ymmärtämistä entuudestaan. Kulttuurimme on visuaalinen, joten myös kuvallista lukutaitoa tarvitaan. Kuviin pätee samat selvyysvaatimukset kuin tekstiinkin. Selkokuvassa tärkeää on kuvan ja tekstin liittyminen toisiinsa; kuva ei saa olla ristiriidassa tekstin kanssa, vaan niiden tulee tukea toisiaan. Kuvien ja tekstin on tärkeä myös sijaita lähellä toisiaan, jotta väärinymmärryksiltä vältytään. Kuvat, joita käytetään, tulee olla korkeatasoisia, otettu selkeästä kuvakulmasta ja niistä tulee olla rajattu pois kaikki harhaanjohtavat ja turhat yksityiskohdat. (Karttunen 2008.)

4 Projektin tehtävä ja tavoite

Opinnäytetyön tehtävänä oli luoda hoitotyötä helpottava kuvallinen ammattislangisanasto, maahanmuuttajataustaisille ja vieraskielisille hoitajille. Tavoitteena on, että sanaston avulla maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten hoitajien työskentely helpottuu ja heidän on helpompi toimia työyhteisössä.

5 Projektin empiirinen toteuttaminen

Maahanmuuttajataustaisten hoitajien määrän odotetaan lisääntyvän työvoimapulan korjaamisen vuoksi (Nykänen 2014; Valtionneuvosto 2021). Lisääntynyt määrä maahanmuuttajia vaatii muutoksia ja lisäyksiä perehdytykseen, varsinkin kielitaidon osalta (Jokinen ym. 2021). Kielikoulutuksia, joissa työntekijät saavat oppia suomen kielen perusteita ja ammattikieltä järjestetään jonkin verran, mutta käytännön työssä on käytössä paljon lyhenteitä sekä slangisanoja, joita vieraskielisten on vaikea hahmottaa ilman etukäteistietoa siitä mistä asiasta on kyse. Helsingin yliopisto teki haastattelun (Kela & Komppa 2013) maahanmuuttajasairaanhoitajille ja heidän esimiehilleen kielenopetuksesta. Erityisesti englanninkielisessä koulutusohjelmassa olleet opiskelijat toivoivat suomen kielen ja varsinkin ammattislangin opetusta, jotta kielitaito ja puhekieli olisi harjaantuneempaa. Sen sijaan, että kielenopiskelussa opeteltaisiin sanalistoja, opiskelijat toivoivat kielenopiskelun sitoutuvan substanssiin opiskeluun. (Kela & Komppa 2013.)

Toimeksiantaja, HUS Vatsakeskus, toi esille tarpeen erikoissairaanhoidon ammattislangisanastosta maahanmuuttajien ja vieraskielisten hoitajien perehdytysmateriaaliin liitettäväksi. Ammattislangi on päivittäin, lähes kaikissa hoitotyön tilanteissa käytössä olevaa arkikieltä. Henkilöille, joiden suomen kieli on muutenkin harjaantumatonta, on slangin opettelu ja hahmottaminen todellinen haaste. Kantasuomalainenkin oppii ammattislangin työn ohessa. Ymmärtämättä perussanaston, saati sitten slangisanojen merkitystä vaarantuu potilasturvallisuus ja muiden kollegoiden vastuu, kuormitus ja stressi kasvavat merkittävästi. (Tervola 2019.) Hoitotyön kielikäännöksiä on olemassa useampia, kuten esimerkiksi *Jag är här för dig - Selkokielinen suomi-ruotsi-sanasto hoitotyöhön (2009)* ja *Ammattisanasto – hoito ja huolenpito (2017)*, mutta sairaalaslangisanastoa ei ole tehty. Tämän opinnäytetyöprojektin avulla voidaan auttaa niin maahanmuuttajia, kielenopiskelijoita, kuin myös uusia valmistuvia hoitajia, pääsemään sisään työyhteisöön ja sujuvampaan työntekoon.

5.1 Projektin suunnittelu

Opinnäytetyö toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä projektimuotoisesti. Projektityön tunnusmerkkejä ovat muun muassa ainutkertaisuus ja ainutlaatuisuus, ajallinen ja aihesisällöllinen rajaus sekä määritelty tavoite. Toiminnallisessa opinnäytetyössä tarkoituksena on teoriaan ja tutkimustietoon pohjaten tehdä tuotos. (Salonen 2013.) Näin ollen kyseinen toteutustapa valikoitui tämän opinnäytetyön menetelmäksi. Työn kehittämisen vaiheet etenevät toimijoiden kanssa dialogisessa vuorovaikutussuhteessa keskustelun, palautteen ja arvioinnin kautta. Sosiaalinen vuorovaikutus on tärkeää työn etenemisessä. (Salonen 2013.) Projektin elinkaari voidaan jakaa neljään eri vaiheeseen; valmistelu, suunnittelu, toteutus ja päättäminen. Elinkaaren avulla saadaan hyvä kokonaiskuva projektista. Vaiheet eroavat toisistaan muun muassa toiminnoillaan sekä työskentelytavoillaan (Mäntyneva 2016.) Projekti eteni loogisesti elinkaaren mukaisesti.

Valmisteluvaiheessa selvitettiin toimeksiantajan kanssa projektin tarvetta sekä sisältöä ja toteutustavan hahmottelua ja ideointia aloitettiin. Tarpeesta viestiteltiin sähköpostitse toimeksiantajan kanssa ja toteutussuunnitelmasta pidettiin Teams-tapaaminen. Tapaamiseen osallistui opinnäytetyöntekijöiden lisäksi toimeksiantajan edustaja sekä ohjaava opettaja. Koska toimeksiantajalla oli toive kuvallisesta työstä, päädyttiin tuotoksen toteutukseen infograafin muodossa, jotta tuotos olisi mahdollisimman monipuolinen ja se palvelisi monenlaista oppijaa.

Projektin elinkaaren vaiheiden avulla saadaan määritettyä projektille selkeä aikataulu (Mäntyneva 2016). Suunnittelussa laadittiin projektille alustava aikataulu projektin vaiheiden pohjalta (taulukko 1) ja sitä oltiin valmiita muokkaamaan tarpeen vaatiessa.

Taulukko 1. Alustava aikataulu.

Viikko	Tehtävä
35	Projektin aloitus.
36–39	Taustatutkimus, sanaston rungon laadinta, käännöstyö. Palaveri toimeksiantajan kanssa.
40	Tutkimussuunnitelma valmis, sanastorungon hyväksyttäminen toimeksiantajalla.
41–42	Valokuvaus, sanaston koostaminen valmiiseen muotoon.
43	Raportin ja tuotoksen viimeistelytyö.
44	Raportin lähetys opponenteille, toimeksiantajalle sekä työn ohjaajalle.
45	Työn esittäminen ja arviointi.

Työlle laadittiin projektin suunnitteluvaiheessa tavoitteet ja taustatyö aloitettiin. Taustatyöhön sisältyi tiedonhakua maahanmuuttajataustaisten perehdytyksestä, työperäisestä maahanmuutosta sosiaali- ja terveysalalla sekä sanastoista ja visuaalisesta toteutuksesta. Tiedonhaku toteutettiin tietokantahaulla Cinahl- ja PubMed- tietokannoista. Hakulausekkeeseen valittiin maahanmuuttajataustaista hoitajaa, perehdytystä sekä perehdytysmateriaalia kuvaavia hakusanoja, kuten *immigrant nurses, mentoring, onboarding, employee manuals*. Rajauksiksi valittiin englannin kieli sekä vuosirajaus 2012–2022. Tietokantahaun perusteella tuoretta, alle 5 vuotta vanhaa tutkimustulosta maahanmuuttajataustaisten perehdytyksestä ja työelämään integroinnista oli saatavilla heikosti ja tutkimukset keskittyivät enemmän opiskelijoiden perehdytykseen. Tiedonhakua on kuvattu tarkemmin taulukossa 2. Lisäksi suoritettiin manuaalista hakua aiheeseen liittyen.

Taulukko 2. Tiedonhakutaulukko.

Hakusanat	Tietokanta ja haku pvm.	Rajaukset	Tulokset	Valittu
("introductory manuals" OR "employee handbook" OR "employee's manual" OR "employee's guide" OR "handbook" OR "nurse's guide" OR "nurse's hand-book") AND ("immigrant nurses" OR "foreign nurses")	PubMed 17.9.2022 Cinahl 17.9.2022 Finna 17.9.2022	Vuodet 2012–2022 Kieli: Englanti	3 0 104	0 0 1
("foreign nurses" OR "immigrant nurses" OR "diverse nurses" OR "linguistically diverse nurse") AND ("intro-duction" OR "training" OR "mentoring" OR "new em-ployees" OR "orientating" OR "orienta-tion" OR “onboarding”) NOT (“student” OR “stu-dents”)	PubMed 15.9.2022 Cinahl 15.9.2022 Finna 15.9.2022	Vuodet 2012–2022 Kieli: Englanti	34 98 168	0 2 1

Sanaston koostaminen aloitettiin keräämällä slangisanoja, joita työpaikoilla on käytössä, sekä kysymällä kollegoilta heillä käytössä olevia termejä. Kun termit kerättiin yhteen, oli niitä yhteensä 120. Toimeksiantajan kanssa käydyssä keskustelussa sanaston rajauksesta sovittiin, että sanastosta jätetään pois diag-

nooseihin sekä lääkevalmisteiden nimiin liittyvät slangisanat ja lyhenteet. Näiden poisjättäminen oli perusteltua potilas- ja lääketurvallisuuden kannalta. Kun tämä rajaus otetiin huomioon jäi sanoja jäljelle 88. Termeistä koostettiin alustava runko tulevalle sanastolle. Sanaston jaottelussa päädyttiin käyttämään soveltuvin osin *Sairaanhoitajan ammattiosaamisen vähimmäisvaatimuksia (Eriksson 2015).* Luokittelussa päädyttiin käyttämään kliinisen osaamisen osa-alueita seuraavasti: *Potilaan päivittäisestä hyvinvoinnista huolehtiminen, hoiva ja huolenpito; potilasturvallisuus; potilaan keskeisten elintoimintojen tarkkailu ja ylläpitäminen; aseptiikka, kivunhoito ja haavanhoito; lääkehoito.*

Sanastossa kuvattiin myös paikkoja sairaalan sisällä ja esimerkiksi ambulanssin, jotka eivät ole luokiteltavissa sairaanhoitajan ammattiosaamisen vähimmäisvaatimukseen. Valmis runko lähetettiin toimeksiantajalle hyväksytettäväksi. Toimeksiantaja kävi rungon läpi, ja palautti sen korjausehdotusten kanssa. Korjausehdotuksia oli joidenkin termien kieliasusta ja myös sanaston sisällöstä. Kieliasuun liittyviä korjauksia oli esimerkiksi *korkkaus* termin erottelu kanyylin korkkaukseen ja katetrin korkkaukseen.

Valmisteluvaiheessa oli alustavasti suunniteltu sanastoon tulevien kuvien kuvittamista ja toteutusta infograafin muodossa. Toimeksiantajan toive oli kuitenkin saada aidot valokuvat tuotokseen, joten suunnitelmaa muutettiin sen mukaisesti. Tekijänoikeussyistä päädyttiin ottamaan valokuvat itse, jolloin ne saadaan myös otettua autenttisessa ympäristössä. Toimeksiantajalta haettiin kuvauslupaa ja sovittiin että immateriaalioikeudet kuvamateriaalille siirtyvät toimeksiantajalle. Suunniteltiin että valokuvaus toteutettaisiin toimeksiantajan tiloissa, kuvaten heillä käytössä olevia välineitä puhelimenkameraa käyttäen.

5.2 Projektin toteuttaminen ja tuotos

Projektityön toteutusvaiheessa lähdetään toteuttamaan tuotosta projektisuunnitelman mukaisesti. Toteuttamisen etenemistä ja valmistumista haittaavat ja hidastavat tekijät tunnistetaan ja tarvittaessa tehdään muutoksia

projektisuunnitelmaan. (Mäntyneva 2016.) Työskentelyä jatkettiin käymällä sanastoa läpi ja tekemällä toimeksiantajan ehdottamat muutokset. Toimeksiantajan toiveesta lisättiin 5 termiä sanastoon ja poistettiin 7. Sanastoon lisättiin muun muassa termit *happimaski* ja *happipullo* jo sisällytettyjen hengitysapuvälineiden lisäksi. Poistetut termit liittyivät tutkimusten nimiin ja ne poistetiin potilasturvallisuussyiden vuoksi. Todettiin kuitenkin, että sanamäärä on todella suuri, 88 ja aikataulullisista syistä termistöä jouduttiin karsimaan niin että mukaan otettiin 65 sanaa. Sanastosta päädyttiin tässä vaiheessa jättämään pois paikkojen nimiä, joista yleensä puheessa käytetään virallista nimeä.

Suomenkieliset termit käännettiin englannin ja ruotsin kielille. Kääntämistyössä hyödynnettiin toisen opinnäytetyöntekijän kaksikielisyyttä (suomi, ruotsi). Englannin kielelle käännettäessä käytettiin apuna verkossa saatavilla olevia sanakirjoja *Oxford Learner's Dictionaries* ja *Harvard Health Publishing – Medical Dictionary of Health*, joiden ajateltiin olevan luotettavia ja kattavia. Sanaston jokaiselle termille tuli lopulliseen tuotokseen niin sanotusti neljä käännöstä; suomi, ruotsi, englanti ja slangi (kuva 1).

Perifeerinen kanyyli

Perifer venkateter

Iv catheter / iv cannula

Viggo, kanyyli, tippaneula

Kuva 1. Esimerkki käännöksistä.

Kun käännöstyö oli saatu valmiiksi, siirryttiin työn visuaaliseen puoleen. Tuotokseen liittyvä valokuvaus toteutettiin suunnitelman mukaisesti toimeksiantajan tiloissa, heillä käytössä olevia tarvikkeita ja tiloja kuvaten. Valokuvausta varten oli pyydetty kuvauslupa. Toimeksiantajan kanssa oli sovittu, että kuvattaessa vältetään mahdollisuuksien mukaan tuotemerkkien

kuvaamista. Valokuvatessa pyrittiin ottamaan mahdollisimman selkeitä ja tasalaatuisia kuvia. Näin tehtiin koska on todettu, että selkeiden kuvien ottaminen on tärkeää väärinymmärrysten välttämisen vuoksi. Kuvien tulee olla otettu selkeästä kuvakulmasta ja kaikki ylimääräinen tulee rajata kuvista pois. Kuvien ja tekstin tulee tukea toisiaan, harhaanjohtavuutta tulee välttää. (Karttunen 2008.) Joidenkin termien, kuten *korkkauksen* kanssa jouduttiin käyttämään luovuutta kuvatessa. Esimerkiksi edellä mainitun *korkkauksen* kanssa kokeiltiin useaa eri tekniikkaa; ensin kuvattiin pöydän päälle olevaa irtonaista kanyyliä, jonka päähän liitettiin korkki toista kuvaa varten. Tällä tavalla ei kuitenkaan saatu selitettyä termiä tarpeeksi selkeästi. Hyvät kuvat saatiin lopulta otettua siten että kanyyli teipattiin kalvosidoksella toisen opinnäytetyöntekijän käteen ja kädestä otettiin kuva ilman korkkia, ja korkin kanssa. Soveltavaa kuvaustekniikkaa käytettiin muutaman muunkin termin kanssa, esimerkkinä kuva 2. Kuvausta tehtiin useampana päivänä ja sitä mukaan, kun laadukkaita kuvia saatiin otettua, aloitettiin lopullisen tuotoksen teko. Kuvia otettaessa jouduttiin sanastosta karsimaan vielä sellaiset sanat, joista ei saatu otettua kuvia ilman että kuvassa olisi käytetty potilasta, tällaisia olivat esimerkiksi *suprapubinenkatetri* ja *hammasproteesit*. Lopulliseen tuotokseen tuli 58 kuvallista termiä.

Kuva 2. Kestokatetrin korkkaus.

Infograafin hahmottelu aloitettiin heti kuvaamisen aloittamisen jälkeen. Oppimiskäyttöön tarkoitetun infograafin tulisi olla sellainen, että se välittää tietoa mahdollisimman helposti ja ymmärrettävästi niin, että väärinymmärryksiä ei tapahtuisi (Arkko 2018). Muotoilu ja koristelu pidettiin pelkistettynä ja yksinkertaisena, eikä korostavaa väritystä tai muita ärsykkeitä haluttu käyttää, jotta sanaston fokus säilyy kuvissa ja käännöksissä. Sanaston kaikista sivuista haluttiin kuitenkin tehdä hiukan toisistaan eroavaisia kuvien asettelua, kappalemäärää ja muotoa muuttamalla. Sanastoa suunniteltiin ja tehtiin oma visuaalinen oppiminen huomioiden. Lähekkäin aseteltuja kuvia eroteltiin joissakin dioissa mustilla viivoilla, jotta toisiinsa sekoittamista voitaisiin välttää.

Muotoilussa ja sanaston luomisessa hyödynnettiin toisen opinnäytetyön tekijän aiempaa graafisen alan koulutusta ja kokemusta. Sanamäärän runsauden ja helppolukuisuuden säilyttämiseksi vuoksi, kuvia ja sanoja sijoitettiin 2–6 kappaletta sivulle. Sivukohtaista sanamäärää rajoittamalla saatiin sanastoa luokiteltua *sairaanhoitajan ammattiosaamisen vähimmäisvaatimuksista (Eriksson 2015)* vielä pienempiin kokonaisuuksiin, kuten alla olevassa esimerkissä. Sanastoon kuvattiin myös luokittelun ulkopuolisia asioita, jotka jaettiin osaston sisällä oleviin paikkoihin sekä osaston ulkopuolisiin toimijoihin, luokittelua havainnollistettu kuviossa 1.

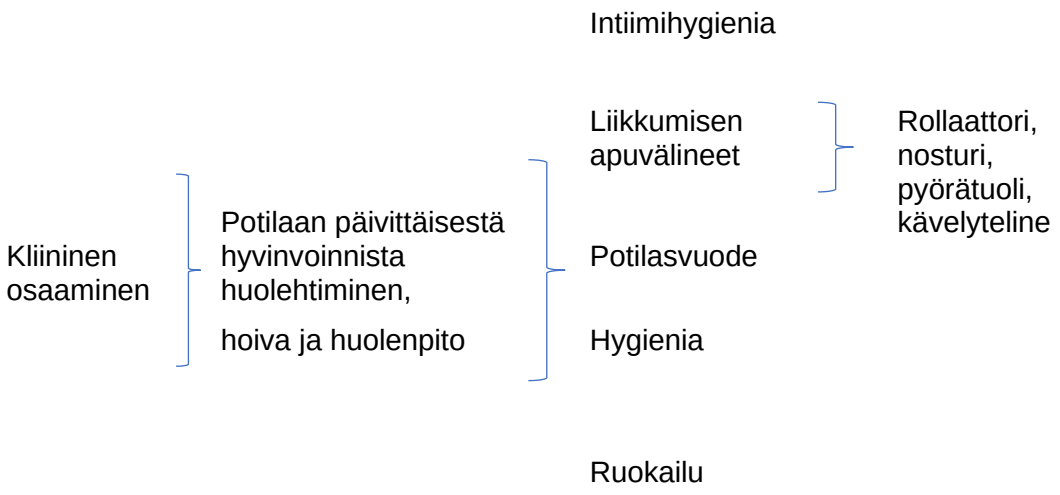

Kuvio 1. Esimerkki luokittelusta.

Tuotos toteutettiin PowerPoint -ohjelmaa hyödyntäen ja valmis sanasto muunnettiin PDF-muotoon. Tuotos tehtiin A4 kokoisena ja pystymallisena sen jatkokäytön helpottamiseksi. Valmiissa sanastossa on 58 sanaa ja 19 sivua, mukaan laskettuna kansilehti, jossa otsikointi, tekijät ja valmistumisvuosi.

Projekti päätettiin marraskuussa 2022. Päättäminen voi alkaa, kun tuotos ja loppuraportti on saatu valmiiksi. Projektin ohjausryhmä tarkistaa tuotoksen ja raportin, varmistaa että tavoitteet ovat täyttyneet ja että kaikki tehtävät on toteutettu. Tarkistuksen jälkeen projekti luovutetaan toimeksiantajalle, projektin dokumentaatio viimeistellään ja arkistoidaan. (Mäntyneva 2016.) Tuotoksen valmistuttua viimeisteltiin raportti ja lähetettiin se ohjaajille sekä vertaisarvioijille luettavaksi. Tuotos ja raportti lähetetiin myös toimeksiantajalle. Tämän jälkeen tehtiin raporttiin vielä joitain korjauksia kirjoitusasuun, jonka jälkeen se julkaistiin Theseuksessa. Kuten toimeksiantajan kanssa oli sovittu, ei lopullista tuotosta julkaistu raportin liitteenä.

6 Projektin eettisyys ja luotettavuus

Projekti toteutettiin noudattaen hyvää tieteellistä käytäntöä. Tutkimuseettinen neuvottelukunta on määritellyt käytännöt, joita noudattamalla tutkimus on eettisesti hyväksyttävä, luotettava ja tulokset uskottavia. On määritelty, että tutkimustyössä ja tulosten arvioinnissa tulee noudattaa rehellisyyttä, huolellisuuta ja tarkkuutta. Tutkimukselle tarvittavat luvat tulee hankkia. (TENK 2012.) Koska opinnäytetyö sisälsi valokuvia, pyydettiin projektille kuvauslupaa. Toimeksiantajan toiveet tietosuojaan liittyen otettiin huomioon ja tämän vuoksi valmista tuotosta ei julkaista. Sovittiin myös tuotoksen immateriaalioikeuksien siirtymisestä toimeksiantajalle.

Tieteelliseen tietoon kuuluvaa vastuullisuutta ja avoimuutta tulee noudattaa tulosten julkaisussa ja tutkimuksessa syntyneet tietoaineistot tulee tallentaa vaatimusten edellyttämällä tavalla. Tietosuojaan liittyvät kysymykset on otettava huomioon ja muiden tutkijoiden työtä tulee kunnioittaa viittaamalla oikeaoppisesti heidän töihinsä ja antamalla arvoa heidän saavutuksilleen. Hankkeen vastuut ja velvollisuudet on selkeästi sovittava ryhmän jäsenten ja muiden osallistuvien osapuolien välillä. (TENK 2012.) Työssä ei käsitelty henkilötietoja ja opinnäytetyö lähetettiin plagioinnin tarkistukseen Ouriginal - plagioinnintarkistusohjelmaan, ennen sen lopullista julkistamista Theseuksessa.

Opinnäytetyötä tehdessä pyrittiin koko prosessin ajan työn luotettavuuden varmistamiseen. Validiteetti riippuu siitä, onko sisältö objektiivista, luotettavaa ja todennettua. Tiedon paikkansa pitävyys on keskeistä, ja sitä tukee tiedon ajankohtaisuus, virheetön kieliasu, kielioppi ja yksityiskohdat. Paikkansapitävyyden tarkistamista varten lähdeviitteet ovat tärkeitä. (HUMAK 2019.) Tiedonhaussa pyrittiin tarkkuuteen ja monipuoliseen lähteiden käyttöön. Lähteiden ajantasaisuutta ja luotettavuutta pyrittiin varmistamaan käyttämällä mahdollisimman tuoretta tutkimus- ja julkaisutietoa, tietokantahakua sekä käyttämällä asiantuntijatekstejä. Lähdeviitteet merkittiin ammattikorkeakoulun ohjeen mukaisesti, näin pyrittiin kunnioittamaan muita tutkijoita ja antamaan heidän työlleen arvoa. Luotettavuuden lisäämiseksi käännöstyössä, käytettiin

toisen opinnäytetyöntekijän äidinkielen lisäksi luotettaviksi arvioituja yliopistollisia sanakirjoja *Oxford Learner's Dictionaries* ja *Harvard Health Publishing – Medical Dictionary of Health.* Käännöstyössä pyrittiin maksimaaliseen tarkkuuteen ja oikeellisuuteen, mutta tiedostettiin virheiden mahdollisuus sanakirjojen käytössä sekä opinnäytetyöntekijän käännöksissä.

Opinnäytetyö on toteutettu objektiivisesta näkökulmasta. Objektiivisuus pitää sisällään arvovapauden sekä omien ajatusten, mielipiteiden ja näkemysten puuttumisesta tutkimuksesta. Tutkimuksessa johtopäätökset perustuvat faktatietoon sekä aikaisemmin tehtyihin tutkimuksiin ja näyttöön. (Reiss & Sprenger 2020.)

Opinnäytetyöprosessissa hyödynnettiin ohjauskeskusteluja opinnäytetyötä ohjaavien opettajien kanssa sekä keskustelua toimeksiantajan edustajan kanssa. Heiltä saatiin neuvoja, ohjausta ja näkemyksiä työhön. Opinnäytetyön sopimukset ja suunnitelma toteutettiin Turun ammattikorkeakoulun ohjeiden mukaisesti.

7 Pohdinta

Työperäinen maahanmuutto Suomeen tulee lisääntymään tulevaisuudessa voimakkaasti työvoimapulan korjaamiseksi (Maahanmuuttovirasto 2022; Rantahalvari 2022). Maahanmuuttajien ja vieraskielisten perehdytys on Suomessa vielä riittämätöntä ja vaatii kehittämistä lähitulevaisuudessa. Isoimmiksi puutteiksi perehdyttämisessä koettiin kielenopetuksen riittämättömyys. (Tehy 2021.) Olemassa olevia perehdytysohjelmia on muokattu ja mukautettu enemmän tarvetta vastaaviksi, kehitystarvetta on kuitenkin vielä paljon (Rantahalvari 2022). Riittävä ja kattava perehdytys sekä kielenopetus vähentää syrjintää ja ennakkoluuloja sekä lisää potilasturvallisuutta (Nykänen 2014).

Tämän opinnäytetyön tehtävänä oli luoda hoitotyötä helpottava kuvallinen ammattislangisanasto, maahanmuuttajataustaisille ja vieraskielisille hoitajille. Tavoitteena on, että sanaston avulla maahanmuuttajataustaisten ja vieraskielisten hoitajien työskentely helpottuu ja heidän on helpompi toimia työyhteisössä.

Opinnäytetyön tehtävään vastattiin luomalla sanasto infograafin muodossa. Sanastosta tuli opinnäytetyöntekijöiden mielestä johdonmukainen ja selkeä kokonaisuus. Jaottelusta tuli selkeä ja sanaston rajaus onnistui suhteellisen hyvin. Asettelussa pyrittiin mahdollisimman selkeästi osoittamaan mikä kuva liittyi mihinkin tekstiin. Väärinymmärrysten välttämiseksi kuvien ja tekstin tulee sijaita mahdollisimman lähellä toisiaan (Karttunen 2008). Kaikkia alun perin suunniteltuja termejä ei pystytty sisällyttämään sanastoon tietosuojasyistä, sillä niiden sisällyttäminen olisi vaatinut potilaiden kuvaamista. Myös aikataulullisista syistä jouduttiin termistöä karsimaan. Kokonaisuudesta saatiin kuitenkin monipuolinen. Valokuvatessa pyrittiin ottamaan kuvia, jotka ovat selkeitä ja jotka eivät ole monitulkintaisia. Maahanmuuttajat ja vieraskieliset voivat hyötyä selkomateriaalista. Kuvien tulee tukea tekstiä ja harhaanjohtavia yksityiskohtia sekä kuvakulmia tulee välttää. (Karttunen 2008.) Käytössä oleva kuvausvälineistö rajoitti kuitenkin hieman kuvien asettelua sekä laatua. Termejä

käännettäessä oli yhtenä haasteena se, että kaikille sanoille ei löytynyt suoraa käännöstä kaikilla kielillä. Myös inhimillisiä virheitä pyrittiin käännöksissä välttämään, kun hyödynnettiin toisen opinnäytetyöntekijän äidinkieltä. Sanastossa pyrittiin estämään kaikki tulkinnanvaraisuus mahdollisimman hyvin. Projektin alussa mietittiin toteutustapaa tarkkaan ja todettiin, että infograafi on selkein toteutustapa, jolla materiaalista saadaan järkevä kokonaisuus pituudeltaan sekä sisällöltään. Koska sanasto on PDF-muodossa, rajoitti se jonkin verran luovuuden käyttöä. Osan sisällytetyistä termeistä olisi voinut kuvata myös muutaman sekunnin mittaisina videoina, jolloin termi olisi voinut olla selkeämmin selitetty. Ajateltiin kuitenkin, että PDF-muotoon viety tiedosto on jatkokäytön kannalta toimivin vaihtoehto.

Opinnäytetyöprojektia aloitettaessa haluttiin perehtyä kattavasti siihen, miten maahanmuuttajataustaisia ja vieraskielisiä on perehdytetty kirjallisuuden mukaan, sekä työperäisen maahanmuuton tulevaisuuden näkymään sosiaali- ja terveysalalla. Havaittiin, että maahanmuuttajien perehdytykseen liittyen oli tuoretta materiaalia heikosti saatavilla ottaen huomioon sen, kuinka ajankohtainen aihe on. Joitain tutkimuksia oli tehty, ei kuitenkaan konkreettisia muutoksia tai kehitystä ollut dokumentoituna. Näin ollen todettiin, että maahanmuuttajien ja vieraskielisten perehdytys on aihe, josta selkeästi tarvitaan lisää tutkimusta ja tulosten mukaan kohdennettua materiaalia, jotta työperäinen maahanmuutto pääsee jatkamaan kasvuaan ja perehdytyksen tasa-arvoisuutta saadaan edistettyä.

Projektin tuotos tulee opinnäytetyön toimeksiantajalle organisaation sisäiseen käyttöön. Sanasto on koostettu organisaatiossa tällä hetkellä käytössä olevista termeistä ja välinekuvista, joten sen päivittäminen tulee todennäköisesti jossain vaiheessa ajankohtaiseksi. Sanasto ei korvaa ammatillista kielikoulutusta, vaan toimii oppimisen tukena ja osana työhön perehtymistä. Opinnäytetyössä tuotetun sanaston hyödyllisyydestä ja toimivuudesta voisi jatkossa teettää kyselyn kohderyhmälle, jotta sitä voitaisiin tarvittaessa päivittää sitä käyttävien työntekijöiden tarpeiden mukaan. Jatkossa voisi olla hyvä luoda vastaavanlainen sanasto myös sairaanhoitajaopiskelijoille, jotta heilläkin olisi

mahdollisuus opetella ammattislangia ja termien nimiä eri kielillä, ennen harjoitteluihin menoa ja työelämään siirtymistä.

Lähteet

Aalto, A-M.; Elovainio, M.; Heponiemi, T.; Hietapakka, L.; Kuusio, H. & Lämsä, R. 2013. Ulkomaalaistaustaiset lääkärit ja hoitajat suomalaisessa terveydenhuollossa. Terveyden ja Hyvinvoinninlaitos. Tampere. Juvenes Print – Suomen Yliopistopaino Oy. Viitattu 15.9.2022 https://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/104416/URN_ISBN_978-952-245-857-5.pdf

Ammattibarometri. n.d. Työllistymisen näkymät eri ammateissa. Sairaanhoitaja. Haku tehty 15.9.2022 https://www.ammattibarometri.fi/kartta2.asp?vuosi=21ii&ammattikoodi=3221&kieli=fi

Arkko, M. 2018. Lukiolaisten oppiminen infograafin avulla. Pro Gradu-tutkielma. Kasvatustieteiden laitos. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Viitattu 8.10.2022 https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/56985/1/URN%3ANBN%3Afi%3Ajyu-201802011408.pdf

Eriksson, E.; Korhonen, T.; Merasto, M. & Moisio E-L. 2015 Sairaanhoitajan ammatillinen osaaminen - Sairaanhoitajakoulutuksen tulevaisuus -hanke. Viitattu 7.10.2022. https://www.epressi.com/media/userfiles/15014/1442254031/loppuraportti-sairaanhoitajan-ammatillinen-osaaminen.pdf

Eura2014. 2014. Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoittaman hankkeen kuvaus. Viitattu 27.9.2022 https://www.eura2014.fi/rrtiepa/projekti.php?projektikoodi=S21250

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2013/55/EU. Annettu Strasbourgissa 20.11.2013. Saatavissa https://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2013:354:0132:0170:FI:PDF

Hadziabdic, E.; Marekovic, A. M. S.; Salomonsson, J. & Heikkilä, K. 2021. Experiences of nurses educated outside the European Union of a Swedish bridging program and the program's role in their integration into the nursing profession: a qualitative interview study. BMC Nursing, Nr 20. Vol 1. Article 7. Viitattu 15.9.2022 https://doi.org/10.1186/S12912-020-00525-8

Harju, H. 2019. Maahanmuuttajasairaanhoitajien kielen tilanteiden vaihtelu. Pro gradu -tutkielma. Kieli- ja viestintätieteiden laitos. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. Viitattu 15.10.2022 https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/65121/1/URN%3ANBN%3Afi%3Ajyu-201907293686.pdf

Hartikainen, J. 2016. Maahanmuuttajahoitajien perehdyttäminen vanhustenhoitotyössä: toimintatutkimus vanhustenkeskuksessa pääkaupunkiseudulla. Väitöskirja. Hoitotieteen laitos. Terveystieteiden tiedekunta. Kuopio: Itä-Suomen yliopisto. Viitattu 17.9.2022 https://erepo.uef.fi/handle/123456789/17022

Harvard Health Publishing. 2011. Medical Dictionary of Health Terms. Harvard Medical School. Viitattu 16.10.2022 https://www.health.harvard.edu/a-through-c

HUMAK (Humanistinen ammattikorkeakoulu). 2019. Tiedonhakijan opas: Tiedon arviointi. Viitattu 26.10.2022 https://humak.libguides.com/tiedonhankinnanopas/tiedonarviointi

Jokinen, E; Pitkänen, S & Luoma-Keturi, N. 2021. Työperäisen maahanmuuton kannustimet ja esteet. Valtiontalouden tarkastusviraston selvitykset. Viitattu 19.9.2022 Selvitys 1/2021 Työperäisen maahanmuuton kannustimet ja esteet – Katsaus kirjallisuuteen ja politiikkatoimiin (vtv.fi)

Karttunen, A. 2008. Opetusmateriaalin suunnittelu ja valmistus erityisopetukseen. Kehittämishanke. Ammatillinen opettajakorkeakoulu. Jyväskylän ammattikorkeakoulu. Viitattu 29.10.2022 KehityshankeKarttunen (core.ac.uk)

Kela, M. & Komppa, J. 2013. Sairaanhoitajan työkieli - Yleiskieltä vai ammattikieltä? Puhe ja kieli. Nro 4. Vol 31. Artikkeli 3. Viitattu 16.9.2022 https://journal.fi/pk/article/view/4752

Koivuniemi, S. 2012. Maahanmuuttajataustainen koulutettu hoitohenkilöstö sosiaali- ja terveydenhuollon työyhteisöissä. Tehy julkaisusarja B: 1/12. Vantaa. Multiprint Oy. Viitattu 27.9.2022 https://www.tehy.fi/fi/system/files/mfiles/julkaisu/2012/2012_b_1_maahanmuuttajataustainen_koulutettu_hoitohenkilosto_id_28.pdf

Koponen, E-L. 2015. Sosiaali- ja terveysalan työvoiman riittävyys nyt ja tulevaisuudessa. Työ- ja elinkeinoministeriön julkaisuja. TEM-raportteja 13/2015. Helsinki. Viitattu 18.9.2022 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/75078/TEMraportti_13_2015_web_27022015.pdf?sequence=1&isAllowed=y

Kudashev, I. 2013. Sanakirjan suunnittelu ja siihen vaikuttavat tekijät. Teoksessa L. Tyysteri & K. Lehtosalo (toim.) Hyvä Sanakirja. Turun yliopiston suomen kielen ja suomalais-ugrilaisen kielentutkimuksen oppiaineen julkaisuja 3. Turku: Turun yliopisto, 21–34. Viitattu 27.9.2022 https://www.utupub.fi/bitstream/handle/10024/103550/Hyv%C3%A4Sanakirja.pdf?sequence=2&isAllowed=y

Maahanmuuttovirasto. 2022. Maahanmuuton tilastot 2021: Ennätysmäärä haki oleskelulupaa työn perusteella. Viitattu 16.10.2022 https://migri.fi/-/maahanmuuton-tilastot-2021-ennatysmaara-haki-oleskelulupaa-tyon-perusteella

Mäntyneva, M. 2016. Hallittu Projekti. 1. painos. Helsinki. Kauppakamari

Nurmi, L. 2015. Vanhuuden tulkintarepertuaarit hoitotyön suullisessa tiedonsiirrossa. Pro gradu -tutkielma. Yhteiskunta- ja kulttuuritieteiden yksikkö. Tampere:

Tampereen yliopisto. Viitattu 15.10.2022. https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/97193/GRADU-1432794030.pdf?sequence=1

Nykänen, M. 2014. Ulkomaalaistaustaisen hoitohenkilöstön suomen kielen taito terveydenhuollon asiakkaiden kokemana. Pro gradu -tutkielma. Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden yksikkö. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 17.9.2022 https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/95724/GRADU-1403067669.pdf?sequence=1

Oxford Learner's Dictionaries. Oxford University Press. Viitattu 16.10.2022 https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/

Rantahalvari, V. 2022. Vaikuttavin lääke hoitoalojen työvoimapulaan on työperusteinen maahanmuutto. Elinkeinoelämän keskusliitto. Blogit. Viitattu 17.9.2022 Vaikuttavin lääke hoitoalojen työvoimapulaan on työperusteinen maahanmuutto - Elinkeinoelämän keskusliitto (ek.fi)

Reiss, J. & Sprenger, J. 2020. Scientific objectivity. The Stanford Encyclopedia of Philosophy. Winter 2020 edition. Viitattu 16.10.2022 https://plato.stanford.edu/entries/scientific-objectivity/#Aca

Rimpioja, P.; Matinheikki-Kokko, K.; Metsälä, E. & Sairanen, R. 2020. SOTE-silta-täydennyskoulutusta maahan muuttaneille sosiaali- ja terveysalan ammattilaisille. Metropolia ammattikorkeakoulun julkaisuja. Mikrokirjat n:o 35. Helsinki. Viitattu 15.9.2022 https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/349273/2020%20Mikrokirja%2035%20SOTE-silta%20-t%C3%83%C2%A4ydennyskoulutusta%20maahan%20muuttaneille%20sosiaali-%20ja%20terveysalan%20ammattilaisille.pdf?sequence=2#page=4

Sairaanhoitajaliitto. n.d. Tilastotietoa sairaanhoitajista. Viitattu 18.9.2022 https://sairaanhoitajat.fi/ammatti-ja-osaaminen/tilastoja-sairaanhoitajista-2/

Salonen, K. 2013. Näkökulmia tutkimukselliseen ja toiminnalliseen opinnäytetyöhön. Turun ammattikorkeakoulun puheenvuoroja 72. Turku. Turun ammattikorkeakoulu. Viitattu 16.9.2022 Saatavissa https://julkaisut.turkuamk.fi/isbn9789522163738.pdf

Sisäasiainministeriö. 2011. Maahanmuuttajien työllistymisen esteet. Selvityksen loppuraportti. Sisäasiainministeriön julkaisut 13/2011. Sisäasiainministeriö. Maahanmuutto-osasto. Viitattu 15.9.2022 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79683/sm_132011.pdf

Tehy n.d. Työelämäopas. Perehdytys. Viitattu 13.10.2022 https://www.tehy.fi/fi/tyoelamaopas/tyosuhteen-alkaminen/perehdytys

Tehy 2021. Kielitaitoon panostettava sosiaali- ja terveysalalla. Viitattu 20.9.2022 https://www.tehy.fi/fi/ajankohtaista/kielitaitoon-panostettava-sosiaali-ja-terveysalan-tyopaikoilla

Tehy 2012. Työnantajien panostettavan monikulttuurisuuskoulutukseen ja maahanmuuttajien kielitaitoon. Viitattu 20.9.2022 https://www.tehy.fi/fi/mediatiedote/tehy-tyonantajien-panostettava-monikulttuurisuuskoulutukseen-ja-maahanmuuttajien

TENK (Tutkimuseettinen neuvottelukunta). 2012. Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. Viitattu 15.10.2022 https://tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Tervola, M. 2019. Maahanmuuttajalääkärien suomen kielen taito ja kielitaitotarpeet. Väitöskirja. Informaatioteknologian ja viestinnän tiedekunta. Tampere: Tampereen yliopisto. Viitattu 17.9.2022 https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/116309/978-952-03-1164-3.pdf?sequence=2&isAllowed=y

THL 2021a (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos). Maahanmuutto ja kulttuurinen moninaisuus. Käsitteet. Viitattu 20.9.2022. https://thl.fi/fi/web/maahanmuutto-ja-kulttuurinen-moninaisuus/tyon-tueksi/kasitteet

THL 2021b (Terveyden ja hyvinvoinninlaitos). Terveys- ja sosiaalipalvelujen henkilöstö 2018. Tilastoraportti 47/2021. Viitattu 16.10.2022 THL Word Template (julkari.fi)

Tieteen termipankki 2022. Kielitiede: Slangi. Haku tehty 29.9.2022 Kielitiede:slangi – Tieteen termipankki

Tilastokeskus. n.d.a Maahanmuutto. Käsitteet ja määritelmät. Viitattu 29.9.2022 Käsitteet ja määritelmät | Tilastokeskus (stat.fi)

Tilastokeskus. n.d.b Maahanmuuttajat väestössä. Vieraskieliset. Viitattu 13.10.2022 https://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/maahanmuuttajat-vaestossa/vieraskieliset.html

Vakkala I. 2008. Perehdyttäjän ohjeet – Työyhteisökohtainen perehdytys. Turun Yliopisto. Viitattu 15.9.2022 www.utu.fi/henkilökunta/ohjeet_ja_oppaat/perehdyttajan_opasas

Valtionneuvosto 2021. Koulutus- ja työperusteisen maahanmuuton tiekartta 2035. Valtionneuvoston julkaisuja 2021:74. Valtionneuvosto. Helsinki. Viitattu 17.9.2022 https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/163408/VN_2021_74.pdf?sequence=1&isAllowed=y